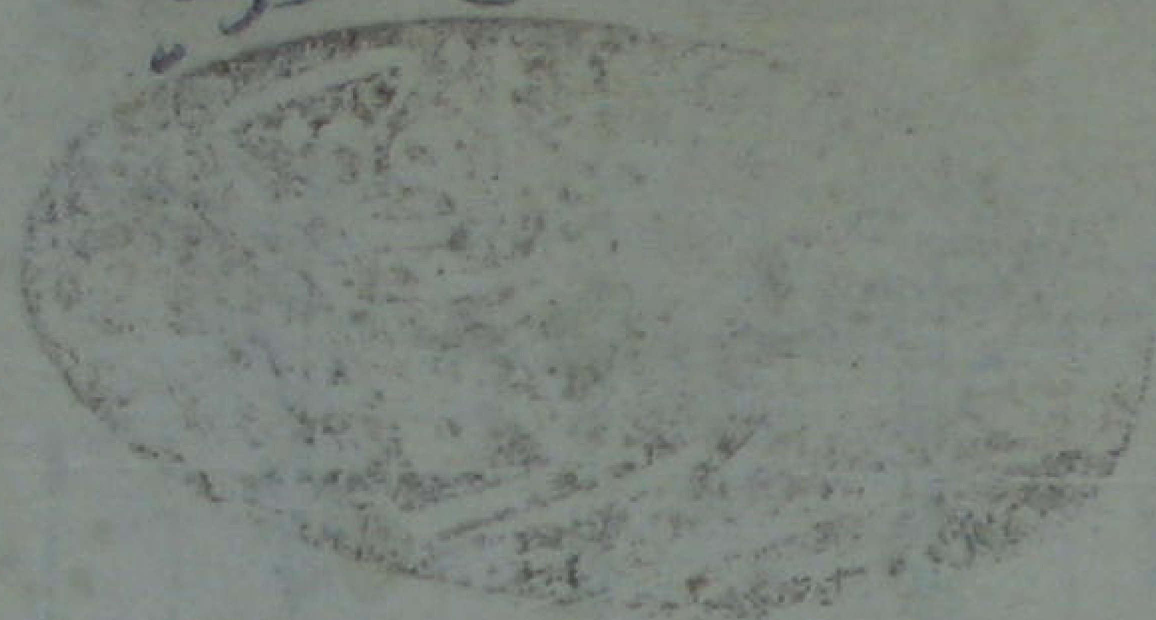
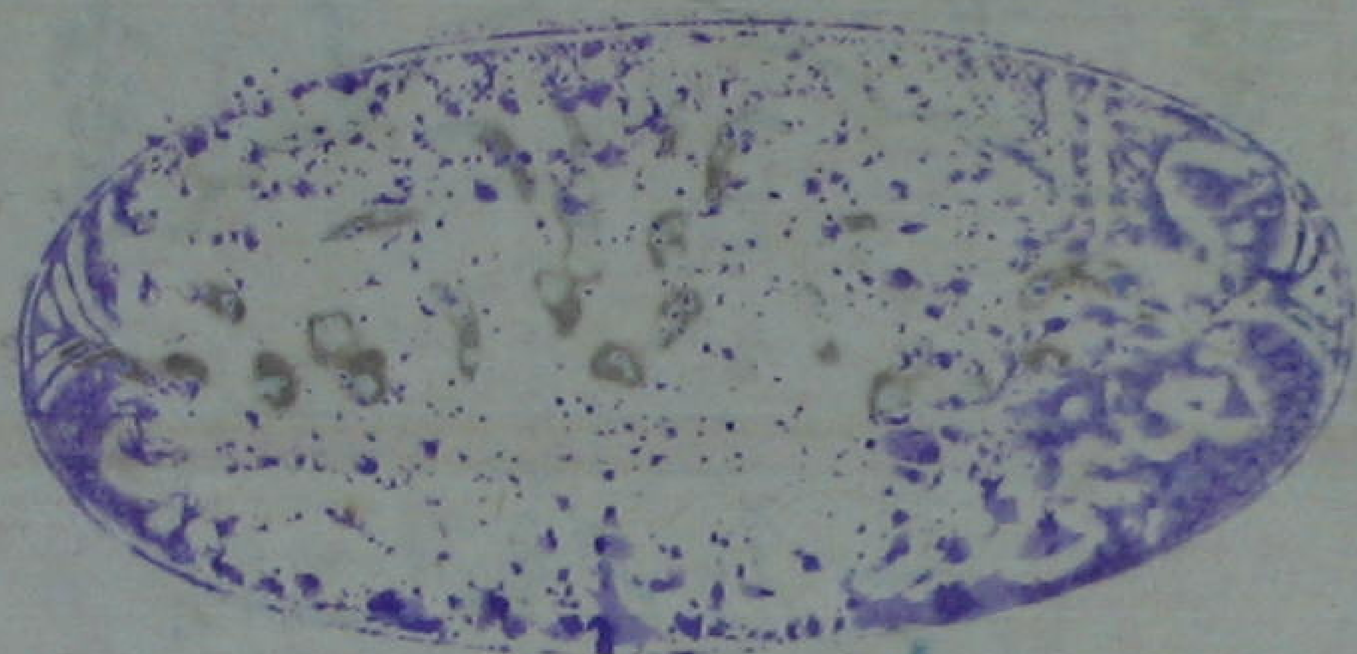
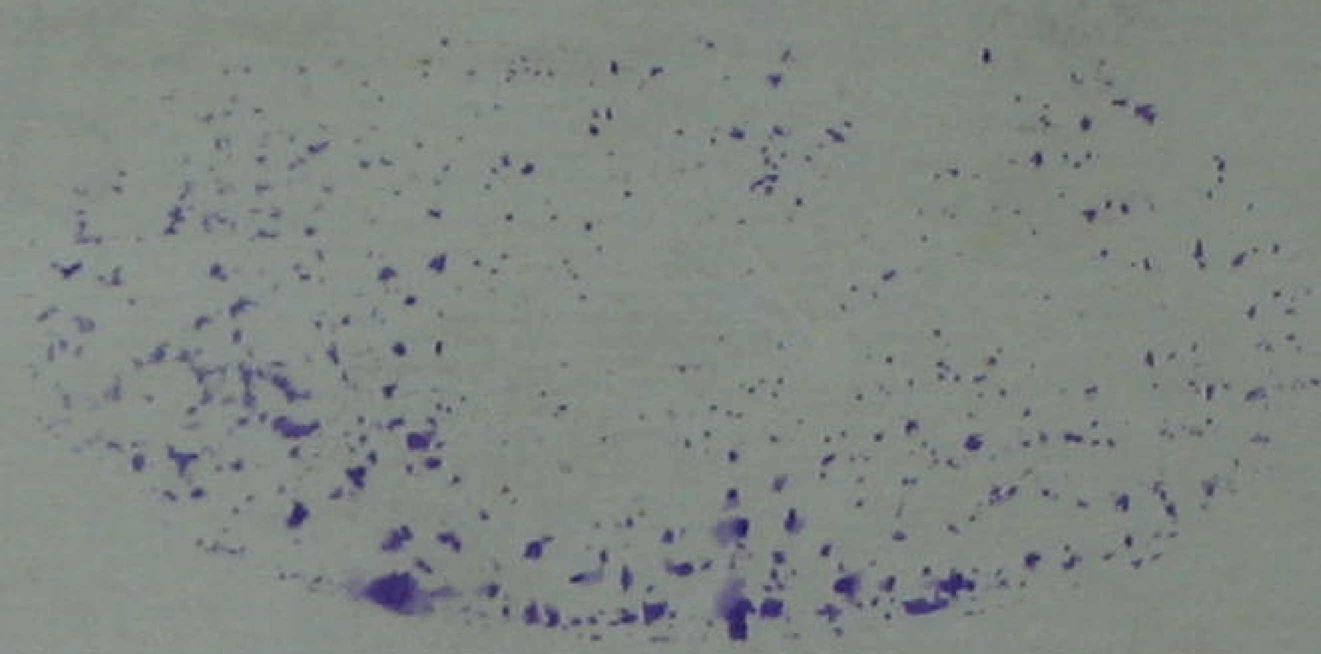

[illegible]

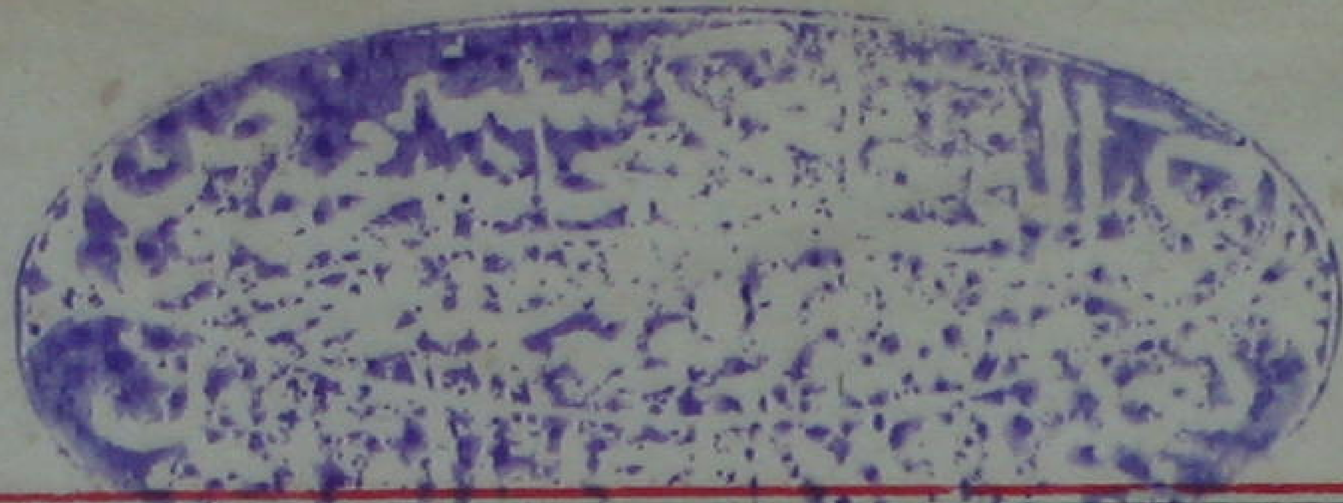

بسم الله الرحمن الرحيم

شکر سپاس • وحمد بی قیاس • اول مالک ملک
وواقف اسرار انس وجان داننده رموز الرحمن
علم القرآن • بخشنده کنوز خلق الانسان • علمه البیان
رافع قبهٔ افلاک • باسط بساط خاک • حضرت
رب العزت جل شانه وعم علی العالمین بره واحسانه درکاه
اقدس وبارکاه مقدسلرینه اولسونکه جمله کائناتی بی خلل وبی قصور
وخطهٔ عرضی وجود علما ایله معمور ایلدی • ودرر صلوة وسلام
وغرر تحیات خجسته نظام • اول جامع الکمالات ومجمع السعادات
نظم قائد الخلق بالهدی والعون • شاه لولاک ما خلقت الکون
صاحب حوض مورود • ومقیم مقام محمود • نظم بسملهٔ فاتحهٔ

فاتحهٔ سروری • خاتمهٔ دفتر پیغمبری • فاتحهٔ نسخهٔ دین مبین
خاتمهٔ سلسلهٔ مرسلین • سرو سرافراز باغ صفا خواجهٔ عالم
محمد مصطفی علیه من تحف الصلاة ازکاها حضرتلرینک روضهٔ
رضیه وخطیرهٔ بهیه لرینه اهدا اولنور که سالک راه هدایت
اولان امت عالی همتی سبیل قویم • وطریق مستقیمه دلالت
ایدوب دار نعیم جاودانه دعوت وتحکام اولان عصاتی
شربت شفاعت ایله پر حلاوت ایلدی • وصنوف رضوان
الهی ورحمت رحمان نامتناهی • زمرهٔ آل اطهار وفرقهٔ
اصحاب اخیار ارواح طیبه لرینه اولسونکه هر بری حافظ مدینهٔ
دین وحامی شرع سید المرسلین درلر رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین وعلی التابعین لهم باحسان الی یوم الدین
اما بعد بو فقیر یعنی فائض پر تقصیر دن بعض اخوان معارف
عنوان التماس ایدوب مرحوم استادیم نشاطی افندینک
رسالهٔ دریه سنی گرچه مقبول ومعتمددر لکن غایت اختصار اوزره
اولوب نتیجه لوازم ترک اولنمغله لزومی اولنلر تحریر وترتیب

اولنوب فهم مبتدی یه تقریب اولنمق اولی واحری در
دیمه لری ایله التماسلرین قبول ایدوب بوکونه تفصیل وترتیب
اولنوب بحمد الله سبحانه وتعالی تتمیمنی شهریار خجسته
کردار ستوده اطوار معز الدنیا والدین مغیث الاسلام
والمسلمین حامی البلاد راعی العباد المؤید من السما المنصور
علی الاعداء **نظم** زیور زر سلسلهٔ خسروان گوهر گنجینهٔ
عثمانیان السلطان ابن السلطان السلطان الغازی
احمد خان ابن السلطان الغازی محمد خان حضرتلرینک عهد
سعادتلرنده واقع اولدی **تخصیص** اول پادشاه کواکب
سپاهک وزیر اکرمی ممهد دعایم دین ودولت
ومؤسس قواعد ملک ومملکت صدر صاحب مغازیء
میدان وغانک یکه تازی الآصف المفخم الدستور المکرم
قائمقام علی پاشا وفقه الله علی ما یریده ویشا ما تتابعت الشهور
والاعوام بالنبی وآله واصحابه الکرام **پس ایدی** معلوم اوله که
بو رساله اوج فصل اوزرینه مبنی در **فصل اول** در بیان اشتقاق

اشتقاق افعال از یکدیکر **فصل ثانی** در بیان معانی حروف
مستعمله وادوات متداوله **فصل ثالث** در بیان اشتقاق
اسما وامثلهٔ مختلفه ومطرده **تمهید** کلمه اوج قسمه منقسمدر فعلدر اسمدر
حرفدر **فعل** دخی درت قسمدر بری فعل ماضیدر کرد شد
کبی بری فعل مضارعدر کند شود کبی بری امردر کن شو
بری نهیدر مکن مشو کبی **فعل ماضی** دخی ایکی نوعدر بری مثبت
کرد کبی بری منفیدر نکرد کبی **فعل مضارع** دخی کذلک بری
مثبتدر کند شود کبی بری منفیدر نکند نشود کبی **امر**
دخی ایکی نوعدر بری حاضردر کن شو کبی بری غائبدر کو بکن
کو بزن کبی **نهی** دخی ایکی نوعدر بری نهی حاضردر مکن مشو کبی
بری نهی غائبدر کو مکن کو مشو کبی **اسم** اسم دخی ایکی نوعدر
بری مشتق بری غیر مشتقدر که جامد دینور **نوع** اولکه اسم مشتقدر
اول دخی درت نوع اوزره در بری اسم فاعلدر آینده
ورونده کبی بری اسم مفعولدر بسته ورسته کبی بری دخی
صفت مشبهه در کویا بویا کبی بری دخی اسم مصدر در کفتار

ورفتار رویش و دهش کبی بونلرک مجموعیکه سکز در هر
برینک تفصیلی وار در محلنده بیان اولنور ان شاء الله تعالی
فصل اول در اشتقاق افعال ماضی ایله مصدرک اشتقاقنده
اهل فرس اختلاف ایلدیلر بعضیلر ماضینک مصدردن اشتقاقنه
ذاهب اولدیلر بعض آخر دخی مصدرک ماضیدن اشتقاقنه
ذاهب اولدیلر لکن اکثر اهل فرس قول اولی اختیار ایدوب
طریق اشتقاقنی بیاننده دیدیلر که آخرنده مصدرک البته
ماقبلی مفتوح بر نون ساکنه اولور اول نونی حذف ماقبلنی
دخی ساکن قلدقده ماضی مثبت اولور کرد ورفت کبی اوله
نون نافیه کتورسک ماضی منفی اولور نکرد ونرفت کبی **در اشتقاق**
مضارع دخی مصدردن مشتق اولور طریق اشتقاقی ایکی نوع
اوزره اولوب بر نوعی سماعیدر بر نوعی قیاسیدر ع
قیاسینک طریقی اولدر که مضارعک آخری دال ساکنه
اولوب دالک دخی ماقبلی مفتوح اولور کند شود کبی دخی
هر مصدرک آخری نون اولوب نونک دخی ماقبلی یا دال

یا دال یاخود تا اولور دال اولدوغی صورتده دخی انک
ماقبلی یا حرف علت ویا حرف صحیح اولور حرف علت
اولیجق حروف علتدن واو اولورسه بخشودن
کشودن کبی اول واوی ایکی حرفه یعنی یایه والفه تبدیل ایله
بخشاید کشاید کبی اگر حروف علتدن الف ویاخود یا
اولورسه مضارعنده اول الف ویایی حذف ایدرلر الف
حذف اولندوغنه مثال بفتادن بفتد کبیدر یا حذف
اولندوغنه مثال رسیدن وکشیدن رسد وکشد
دیدکلری کبیدر اگر دالک ماقبلی حرف صحیح ساکن اولور
اول ساکن مفتوح قلنور مثلا افشردن وافکندن که مصدرلردر
مضارعنده افشرد وافکند کبی اگر صحیح ساکن اولمازسه
طریق اشتقاقی سماعیدر مثلا آمدن ایله شدن که مصدرلردر
مضارعلری آید دخی شود کلمک اوزره مسموعدر **قجن** که
نون مصدرک ماقبلی تا اوله تانک دخی ماقبلی البته دورت
حرفک بریسی اولور که خا وسین وشین وفادر اگر خا اولورسه

تايى داله خائى زايه قلب ايدرلر مثالى سوختن ايله افروختن
كه مصدرلردر مضارعلرى سوزد افروزد كلور دخى تايى داله
خائى سينه قلب ايدرلر شناختن كه مصدردر مضارعى
شناسد كلور دخى خائى شينه قلب ايدوب فروختنده
فروشد درلر دخى بو ايكى كلمه نك مصدرلرى شناسيدن
وفروشيدن دخى كلمشدر اكر تانك ماقبلى شين اولورسه
تايى داله شينى زايه قلب ايدرلر مثلا داشتن ايله كذاشتن
كه مصدرلردر مضارعلرنده دارد كذارد دينور لكن كشتن
ايله بنشستن ده مضارع كشد نويسد كلدوكى شذوذ طريقيله در
بو ايكى كلمه نك مصدرلرنده كشيدن نوشتن دخى كلمشدر
اكر تاى مصدرك ماقبلى سين اولورسه مثلا اول سين
كاه هايه واو ويايه قلب اولنور مثلا خواستن وكاستن
وجستن وربستن كه مصدرلردر مضارعلرنده خواهد وكاهد
وجويد ورويد دينور كاه سينى يايه تبديل ايدوب آراستن ده
آرايد كاه حذف ايدوب دانستن ده داند دينور كاه سينى

سينى لام قيلوب كستن ده كسلد كاه نون قيلوب شكستن
ده شكند دينور اكر مصدرده كى تانك ماقبلى فا اولورسه
فايى كاه يا قيلوب يافتن ده يايد دينور كاه فايى واوه تايى
يا قيلوب كفتن ده كويد دينور دخى كاه فائى واو ايدوب
رفتن ده رود وكاه خالى اوزره قيوب يافتن ده يافد دينور
بو ايكى كروه افعالك اكثرى خلاف قياس اوزره مشتق اولمه سى
خصوصنده اهل فرس اختلاف ايدوب هر برى كتابلرنده
تكلف اوزره دوراودور نيجه توجيهلر ايلمشلر اما سودى استاد
كه ميدان فرهنك فارسلرندندر كلستانه تحرير ايلديكى شرح
بى نظيرده بويله دينلرى رد ايليوب بو وجهله كوهر كشش تحقيق
اولمشدر كه فارسيده مصادرك آخرى نون اولور
ونونك ماقبلى يا تا اولور يا دال اولور اكر دالك ماقبلى يا او لورسه
جميع مشتقات اندن اخذ اولنور قياس ايله اما تالى مصدردن
ودالك ماقبلنده يا اولميان مصدردن ماضى ايله اسم
مفعولدن غيرى نسنه مشتق اولمز بو اسلوب اوزره ضبط

اولنجه جميع مشتقات عجم قياسى اولور سماعى اولماز نهايتى فكره
بر مقدار رياضت ويرمك كرك تفصيل مذكور يرنده
اولدوغنده كلام يوق لكن بز محلّنده شدتجه طريقنى رعايت
ايليه رك تحرير ايليه لم مثلا داند شناسد كه مضارعلردر
بونلرك مصدرلرى قياس اوزره دانيدن شناسيدن
درخلاف قياس اوزره دانستن وشناختن در قاعده
صيغهٔ مضارعكه حال ايله استقبال بيننده مشتركدر مثلا
داند شناسد كه مضارعدر اوّلنه مى لفظى زياده ايليوب ميداند
ميشناسد ديسك حاله تخصيص ايدر معنالرى شمدى بيلور
شمدى اكلر ديمك اولور اكر اوّلنه باء مكسوره كتوروب
بداند بشناسد ديسك استقباله تخصيص ايدر معنالرى
بلسه كرك اكلسه كرك ديمك اولور قاعده مضارعك
اولنده اولان باى مكسوره كه حرف استقبالدر حركه سى مابعدينك
حركتنه تابعدر دائم مكسور اولماز اكر لاحق اولديغى فعل مضارعك
اوّلى مضموم اولورسه ياخود اوّلنده شفه حرفلرندن برحرف

حرف اولورسه قاعده اولدركه مضموم اولورسه بكند
بمالد كبى مذكور حرف با اكر ماضى ايله امر اولنه لاحق اولسه
تاكيد ايجون اولور قاعدهٔ مذكوره بيان مشروح اوزره فرس
اربابنك تاليفلرنده مسطوردر لكن سودى مرحوم جواز
كوسترميوب شرح بوستانك بر محلنده ردّ ايليوب ديركه
افعل اوائلنده اولان بالرى ظرفاى عجم مكسور در روستاييلرى
مضموم اوقورلر انلركه مضموم اوقونمه جواز كوسترمشلردر
روستالق ايتمشلردر قاعده اكر مضارعك حرف اوّلى همزه
اولسه افتد انداز د كبى همزه دن اول حرف استقبال كتورسك
كه باى مكسوره در تنافردن احترازا همزهٔ يايه قلب ايليوب
بيفتد بيندازد ديرز ماضيده دخى قاعده بويله در مثلا
افتاده كه ماضيدر اوّلنه باء تاكيد كتورسك همزهٔ يايه قلب
ايليوب بيفتاد ديرز لكن اوّلى همزه اولان امره متصل اولان
باى تاكيدك مابعدنده اولان يا بو يادكلدر بلكه نفس كلمه دندر
مثلا لفظ بيا كه امردر اصلنده آى ايدى اوّلنه باء تاكيد زياده

ایدوب آخرنده اولان حرف یایی تحسین لفظ ایچون
بای تاکید ایله الفک مابیننه نقل ایلیوب بیا اولدی
اشتقاق امر حاضر امر حاضر مضارعدن مشتقدر مثلا کند
شود کبی که مضارعدر آخرلرنده اولان حرف مضارعتکه
دالدر حذف اولنوب ماقبللری ساکن قیلنوب کن و شو
دیسک امر حاضر اولور اگر اوللرینه بر میم زیاده ایدوب
مکن مشو دیسک نهی حاضر اولور **قاعده امر غائب** امر غائب
برقاچ نوع اوزره در لکن اکثر استعمال اولنان برایکی نوع
اولوب لفظ بیا ایله بزن که امر حاضرلردر اوّلنه کو لفظن
زیاده ایدوب کو بیا کو بزن دیسک امر غائب اولور
معنالری گلدی قودی دیمک اولور **شیخ سعدی** زن شوخ
چون دست در قلیه زد برو کو بنه پنجه بر روی مرد بر نوعی
دخی کند ایله دهد که مضارعلردر دالک ماقبلنه بر الف
ادخال ایلیوب کناد و دهاد دیسک امر غائب اولور معنالری
ایلسون ویرسون دیمکدر لکن بو نوعی نادر در انجق موقع دعا

دعاده اولور **شیخ سعدی** جهان آفرین بست کشایش دهاد
که گردی ببند و نشاید گشاد بر نوعی دخی وار در مضارعه
با داخل اولمغله اولور همان داخل اولان مضارع کبی صیغه
لنور محل و قرینه ایله فرق اولنور بکند بیاید کبی بر نوعی دخی
مضارع اوّلنه باید لفظی گلمکله اولور باید که بکند باید که بخواهد
کبی **نهی حاضر** دخی مضارعه میم مفتوحه ویا نون مفتوحه گلمکله اولور
مکند نکند کبی **فصل دوم در بیان اشتقاق اسما** اسم فاعل
مضارعک جمعندن مشتقدر مثلا داننده شناسنده
جمع مضارعدر آخرلرینه بر ها رسمی زیاده ایلیوب داننده
و شناسنده دیسک اسم فاعل اولور **در اسم اشتقاق**
اسم مفعول اسم مفعول ماضیدن مشتقدر مثلا آمد و رفت
که ماضیلردر آخرلرینه بر های رسمی زیاده ایدوب آمده
و رفته دیسک اسم مفعول اولور **در اشتقاق صفت مشبهه**
صفت مشبهه امردن مشتقدر مثلا جوی و گوی که امر در آخر
لرینه بر الف گتوروب گویا جویا درلر صفت مشبهه

اولور کاهی الفدن صکره بر نون زیاده ایلیوب جویان
وگویان دیسک معنالری سویلکن اشتکن دیمکدر فرق در
بیان صفة مشبهه ومبالغهٔ اسم فاعل بر صیغه که صفة مشبهه در
اسم فاعلک صیغهٔ مبالغه‌سیله ظاهرا بر برلرینه مشابهتی وار
مابینلرنده اولان فرق دقیق وقت ملاحظه‌یه محتاجدر
اول فرق بودر که صفة مشبهه بیان مذکور اوزره امردن
مشتقدر بونک اشتقاقی مضارعدندر مثلا کرید ایله
نالد که مضارعلردر آخرلرنده اولان حرف مضارعتکه دالدر
حذف ایلیوب یرینه الفله نون کتوروب کریان ونالان
دیسک مبالغه ایله اسم فاعل اولور معنالری زیاده اغلیجی
زیاده اکلیجی دیمکدر فرقلری بورادن ظاهردر که مثلا گویان
ایله جویان که صفة مشبهه در نونلرینی حذف ایلیوب گویا جویا
دیسک معنایه خلل کلمز اما کریان ایله نالان که مبالغه ایله اسم
فاعلدر نونلرینی حذف ایدوب کریا نالا دیسک اصلا معنادن
اثر قالمز در اشتقاق اسم مصدر اسم مصدر ایکی نوع اوزره در

بر نوعی رفتن ایله گفتن مصدرلردر آخرلرنده اولان
نونی رایه ابدال ایدوب رفتار گفتار دیسک اسم مصدر
اولور یوریش سویلیش دیمکدر بر نوعی دخی امردن مشتقدر
مثلا رو ایله ده که قیاس اوزره دیدندن دهیدندن خلاف
قیاس رفتن ایله دادندن امردر و آخرلرینه بر شین زیاده‌سیله
ماقبللرینی مکسور ایلیوب روش ودهش دیسک اسم مصدر
اولور معنالری یوریش وسویلیش دیمکدر سودی مرحوم شرحلرنده
قواعد فرسه متعلق ناشنیده نوادر که تحقیق ایلمشدر بو محله مناسب
بو اوج قاعده اول نوادردندر قاعده داشتن وداریدن
مصدرلری ومشتقاتی گاه اولور که طوتمق معناسنه مستعملدر
گرفتن گبی وگاه اولور که بر نسنه‌نک صاحبی معناسنه در استعمال
اولنور مالدار وحشمدار گبی که مال صاحبی وحشم صاحبی دیمکدر
قاعده نگاه لفظی داشتن وداریدن بونلرک مشتقاتیله ترکیب
اولنسه حفظ وصیانت معناسنه در اما کردن وکشیدن وبونلرک
مشتقاتی ترکیب اولنسه نظر ایلمک وگوزتمک معناسنه در قاعده

مطره درکه ماضی مضارع فعلنه مقارن اولسه مصدریت معناسنی
مفید رنته که واقعدر شیخ سعدی در هم جنس دیرینه را هم قلم نباید
فرستاده یلکجا بجسم سودی مرحومك تحقیق ایلدیکی قاعده یه مناسب
بوده بر قاعدهٔ مقرره در مثلا کلمهٔ خواست که ماضیدر ماضی
آخره مقارن اولنسه مقارن اولدوغی البته مصدر معناسنی افاده
ایدر نته که بو ایکی بیتدر واقعدر شیخ سعدی ملك کمان یدی
راست شد یك ره وجودش عدم خواست کرد در قاعده
اسم زمان کاه لفظی که ادات اسم زماندر بر اسمك آخرینه
زیاده ایلیوب مثلا صبحگاه دیسك صبح زمانی دیمك
اولور الفك حذفیله صبحگه ده جائزدر در قاعده اسم مکان
زار دان سنان کاه بودرت لفظ دخی ادات اسم
مکاندر بو لفظلری بر اسمك آخرینه زیاده ایلیوب لاله زار
قلمدان دیسك لاله یری قلم یری دیمك اولور اما ستان
ایله کاه زمان ایله مکان بیننده مشترکدر مکان مراد اولنسه
مثلا گل یری دیه جك یرلرده گلستان درلر زمان مراد

مراد اولنسه مثلا برودت زمانی دیه جك یرده زمستان
درلر کاه دخی بو منوال اوزره در مثلا مکان قصد اولنسه
سجده یری دیه جك محلده سجده کاه درلر زمان قصد اولنسه
مثلا شبانگاه درلر بو محلك دخی بیانی واردر کمال پاشا زاده
مرحوم دقایق الحقایقده تفصیل اوزره تحقیق اتمشدر اسم
تفضیل گرك مشتق گرك جامد اولسون آخرینه بر تر لفظی
الحاقیله اولور کننده تر نویسنده تر بهتر بدتر زشتتر خوبتر
کبی قاعده اسم تصغیر آخری ساکن اولان اسمه کاف تصغیر لاحق
اولسه مفتوح قلنور دخترك کمترك درلر قاعده بر اسمك آخرینه
های رسمی اولسه بنده زنده کبی ادات تصغیر کتورمك مراد
هایی یایه قلب ایدوب بندیك زندیك درلر کاه اولورکه
های رسمی یی کافه ابدال ایدوب بندگك زندگك دینور قاعده
جیمك فتحه سیله لفظ چه دخی تصغیردر مثلا کوچك باغ کوچك
دیوان دیه جك محلده باغچه و دیوانچه درلر بو اجمالك تفصیلی
کمال پاشازاده مرحومك مائه سنده مسطوردر قاعده جمع ذوی

العقولده اکثر ادات جمع لفظ ان در دلیران عاشقان کبی
ذوی العقولك غیریده لفظ ها در کلها سنبلها کبی قاعده بر
کلمه نك آخرنده هاء رسمی اولسه خسته تشنه ماند کبی اکا ادات
جمع لاحق اولسه های رسمی یی کاف عجمی یه تبدیل ایدوب تشنگان
خستگان ماندگان درلر بحر الغرائب صاحبی که حلیمیدر بو
هانك کاف عجمی یه ابدالنه جواز کوستر میوب آخرنده هاء ساکنه
اولان کلمه یه ادات جمع اولسه هادن صکره بر کاف عجمی زیاده
اولنور دیمش جمله یه مخالفتده خطا ایتمش کال پاشازاده مرحوم
اکثر محلده بحر الغرائب صاحبنی رد ایلرکن بو محلده طرفداری اولمق
غریبدر قاعده بر لفظك آخرنده الف اوله شیدا گدا کبی اکا
ادات جمع لاحق اولسه الفدن صکره بر یا زیاده ایلیوب شیدایان
گدایان درلر فائده حالیا شمدیکی حالده دیمکدر حالا معناسنه
حافظ حالیا خانه برنداز دل ودین منست تا هم آغوش که
میباشد وهمخانه کیست خانه برنداز خانه یقیجی دیمکدر
وصف ترکیبدر انداز یدن اتمق معناسنه تا بونده تعجب

تعجب ایچوندر سودی مرحوم حافظ شرحنده نقل ایدرکه بعض
کتابله بو عبارتده بحثم کچمشدر که دعوا ایدرکه حالیا غلطدر
عجم حالا دیر حالیا دیمز دعاکوی بو بیتله الزام ایلدم دیمش
فرق درمیان لازم ومتعدی چشید ونوشید کلمه لریکه فعل
لازمدر وسطلرینه الف ونون ادخال ایلیوب چوشانید
نوشانید دیسك متعدی اولور معنالری طاتدردی ایچردی
دیمکدر الامثلة المختلفة کردن مفرد اتمکلك کردنها تثنیه وجمع
اتمکلکلر کرد فعل ماضی معناسی ایتدی کند فعل مضارع معناسی
ایدر شمدیکی یا کلجك زمانده بکند ایدر کلجك زمانده میکند
ایدر شمدیکی حالده با آدات استقبالدر می آدات حالدر کننده
اسم فاعل معناسی ایدیجی کرده اسم مفعول معناسی اولمش نکرد
جحد مطلق اتمدی هنوز نکرد مبالغه جحد مطلق قطعا اتمدی نمی کند
نفی حال ایتمز شمدیکی حالده مکند نفی استقبال ایتمز کلجك زمانده
برآیینه مکند تاکید نفی استقبال البته ایتمز کلجك زمانده بکند
امر غائب ایتسون کاه مضارعه ده با داخل اولور امر ایله بکند

فرق قرینه ایله اولور مکند ونکند ایکیسنده نهی غائب
اتمسون معناسنه نفی استقبال ایله بونک فرقی محل وسوق کلام
ایله درکن امر حاضر ایت سن مکن نهی حاضر اتمه سن کرد نکاه
اسم زمان واسم مکان ایده جک زمان ایده جک مکان
آلت کردن اسم آلت ایده جک آلت یکبار کردن بنا مره
برکره ایتمک یک کونه کردن بنا نوع بر درلو ایتمک کنند
یک وکنند لک صیغه تصغیر اسم فاعل اوله ایدیجی جه معناسنه
اما صیغه تصغیر مصدر کردنک درایتمه جک دیمکدر کنندتر
اسم تفضیل ایدیجیرک زهی کردن عجب ایتمک چه عجب کردن
نه عجب ایتمک مطرده الماضی المعلوم مصدرک نونن کیدرنجه
ماضی اولور مصدر نونندن صکره دال کتورنجه تثنیه وجمع اولور
جمله سی التی صیغه اولور تثنیه وجمعنده تذکیر وتأنیثنده وجمیع
افعالده فرق بوقدر قرینه ایله بلنور غفلت اولنمیه کرد فعل ماضی
مفرد مذکر غائب یا مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتدی بر ار یا بر
عورت کچمش زمانده کردند فعل ماضی تثنیه مذکر غائب یا تثنیه

یا تثنیه مؤنث غائبه معناسی ایتدیلر ایکی ارلر یا ایکی عورتلر یا جمیع
ارلر یا جمیع عورتلر کچمش زمانده کردی مفرد مذکر مخاطب یا مفرد
مؤنث مخاطبه معناسی ایتدک سن ای حاضر ار ویا ای حاضره
عورت مفرد ماضی یه یا کلنجه مفرد امر حاضر اولور یادن صکره
دال کلسه تثنیه وجمعی اولور مثالی کردید تثنیه مذکر مخاطب
یا تثنیه مؤنث مخاطبه معناسی ایتدیکز سز ای ایکی حاضر ار ویا ایکی
حاضره عورت یا جمله حاضر ارلر ویا جمله حاضره عورتلر کردم
نفس متکلم مفرد معناسی ایتدم بن ماضینک آخر حرفی مفتوح
قلوب میم ساکن کتوریجک متکلم وحده اولور میمدن اول
بر یا کتورسه لر متکلم مع الغیر اولور مثالی کردیم نفس متکلم مع
الغیر معناسی ایتدک بز بوندخی تثنیه وجمع برابر اولور در بیان
قاعدهٔ مجهول بر فعلک مجهولن مراد ایلسک اول فعلک اسم
مفعولن اخذ ایدوب بعده شد صیغه لرندن برینی اسم مفعوله
ضم ایدرسک تثنیه وجمع قلنان انجق شد کلمه سی اولور مثلا
ماضی مجهول مراد ایلسک شد کلمه سن ضم ایدرسک مضارع

مجهولندن شود لفظن ضم ایدرسک امرده شو نهیدن مشو

صیغه‌لرن ضم ایدرسن مثلا کرد مجهولندن کرده شد کند مجهولنده

کرده شو نهیده کرده مشو درسک وقس علیه هذا **مجهول الماضی**

کرده شد مفرد مذکر غائب یا مفرد مؤنث غائبه معناسی

ابلندی برار یا بر عورت بگچمش زمانده کرده شدند تثنیه مذکر

غائب یا غائبه یا جمع مذکر غائب یا غائبه معناسی ابلندیلر ایکی

ارلر یا ایکی عورتلر یا جمیع ارلر ویا جمله عورتلر کرده شدی مفرد

مخاطب یا مخاطبه معناسی ابلندک سن ای برار ویا بر عورت

کرده شدید تثنیه مخاطب یا مخاطبه یا جمع مخاطب یا مخاطبه معنالری

ابلندیکز ای ایکی ار یا ایکی عورت یا جمله ارلر ویا جمله عورتلر

کرده شدم نفس متکلم وحده ابلندم بن کرده شدیم نفس متکلم

مع الغیر ابلندک بز **مطردة المضارع** کند مفرد مذکر غائب یا

مفرد مؤنث غائبه معناسی ایدر بر غائب ار یا بر غائبه عورت

شمدیکی حالده یا کلجک زمانده کنند تثنیه مذکر غائب یا تثنیه

مؤنث غائبه یا جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائبه معناسی ایدرلر

ایدرلر ایکی ار یا ایکی عورت یا جمله ارلر ویا جمله عورتلر مفردنده

کی دالک ماقبلنه بر نون دخی کتورنجه تثنیه وجمع اولور مفرد مخاطبده

مثلا مضارعک دالن کیدلوب نونی مکسور قیلوب وبر یا

کتورسن جمعنده یادن صکره بر دال کتورسن متکلمده دالی

کیدروب برینه میم ساکن کتورسن جمعنده میمک ماقبلنه

یا کتورسن کنی مفرد مخاطب یا مخاطبه معناسی ایدرسن سن

ای حاضر ار یا ای حاضره عورت کنید تثنیه مذکر مخاطب یا مخاطبه

یا جمع مذکر مخاطب یا مخاطبه معناسی ایدرسز سز ای ایکی حاضر

ار ویا حاضره عورت یا ای جمیع حاضر ارلر یا عورتلر کنم نفس

متکلم وحده معناسی ایدرم بن کنیم نفس متکلم مع الغیر معناسی

ایدرز بز **مجهول المضارع** کرده شود ایلنور بر غائب ار یا بر

غائبه عورت کرده شوید غائبک تثنیه وجمعنده مذکر ومؤنثنده

کرده شوی مخاطبک مفرد مذکر ومؤنثنده کرده شوم نفس

متکلمک مفردنده کرده شویم متکلمک تثنیه وجمعنده **ادات**

نفی حال ادات حال اولان می اوزرینه نون نافیه کتورملکه اولور

نمی کند ایلمز شمدیکی حالده بر غائب ار یا بر غائبه عورت نمی
کنند نمی کنی نمی کنید نمی کنم نمی کنیم مجهوله کرده نمی شود ایلمز
برار یا عورت شمدیکی حالده کرده نمی شوند کرده نمی شوی کرده
نمی شوید کرده نمی شوم کرده نمی شویم معلوم نفی استقبال مضارع
اولنه نون نافیه کلمک ایله اولور نکند ایلمز کلجک زمانده یا بر
ار یا بر عورت نکنند نکنی نکنید نکنم نکنیم مجهوله کرده نشود
ایلنمش اولمز برار یا بر عورت کلجک زمانده کرده نشوند کرده
نشوی کرده نشوید کرده نشوم کرده نشویم تاکید نفی استقبال
مضارع منفینک اولنه هر آیینه لفظی کلمک ایله اولور یعنی نفی
استقبال مثاللرینک اوللرینه هر آیینه لفظی کلور انجق باقی صیغه لر
معلوم و مجهولده بردر فرق یوقدر امر حاضر کن ایت سن ای حاضر
ار و یا ای حاضره عورت کنید تثنیه و جمعده کاه اولنه با زیاده
ایدرلر بکن بکنید درلر بو با ماضیه و مضارعه و مصدره داخل
اولور تاکید ایچون مجهوله کرده شو ایلن سن کرده شوید ایلنوک
سز کرده شوم ایلنورم بن کرده شویم ایلنورز بز نهی حاضر مکن

مکن ایتمه سن مکنید ایتمکوز سز مجهوله کرده مشو ایلنمه سن کرده
مشوید ایلنمکز سز کرده مشوم ایلنمزم بن کرده مشویم ایلنمزز
بز امر غائب معلوم کو مکن کو مکنید مجهوله کو کرده مشو کو کرده
مشوید کو کرده مشوم کو کرده مشویم اسم فاعل کننده اسم
فاعل مفرد معناسی ایدیجی برار یا بر عورت کونندکان تثنیه
و جمع معناسی ایدیجی ایکی ار یا ایکی عورت یا جمیع ارلر و یا جمیع
عورتلر فائده کاهی اسم معناسی ترکیب ایله حاصل اولور
کاه کر لفظیله زرکر کبی قویجی معناسنه کفتکر کبی سویلشمقجی معناسنه
کاه بان لفظیله فیلبان شتربان کبی کاه وار لفظیله اولور
تاجدار علمدار کبی اسم مفعول کذشته رفته درسک مفردلرندن
کذشتکان رفتکان درسک جمعلرنده صفت مشبهه دانا بینا
مفردلرنده دانیان بینایان جمعلرنده اسم الزمان والمکان
کردنکار اشلیجک وقت و اشلیجک بر کردنکاهها اشلیجک
وقتلر و اشلیجک یرلر و اسم زمان اکثر جوامددن اولور کاه لفظیله
شبانکاه چاشتکاه صبحکاه کبی اسم مکان اکثر مشتقاتدن اولور

چراگاه وگربزگاه کبی وگاه جوامد دن اولور نمازگاه وکارگاه
کبی ودخی وان وزار لفظیله کلور گلزار وبنفشه زار قلمدان
وجامدان کبی ودخی تان لفظیله کلور زمستان بهارستان
گلستان شبستان کبی معلوم اوله کاه ایله ستان لفظی
زبان ایله مکان بیننده مشترکدر نته که مفصلا بیان اولندی
اسم آلت وبناء مره وبناء نوع بونلرک صیغهء مخصوصه لری یوقدر
بلکه اسم آلتده آلت مراد ایتدیکک اسمه ویا مصدره آلت
لفظنی مضاف ایدوب مثلا آلت بردن آلت خوردن آلت
جنک آلت مردورن دینلور یاخود اسم مخصوص ذکر ایدرسک
قلم وقلمتراش کبی اما بناء مره وحدت افاده ایدر لفظ ایله
کلور یکبار کردن کبی یاخود یاء وحدتله کلور باری کردن یاخود
کردنی نوشتنی درسک اما بناء نوعه نوعی افاده ایدر لفظیله
کلور یک کونه کردن بر درلو ایتمک دوکونه کردن ایکی درلو
ایتمک چند کونه کردن نیچه درلو ایتمک اسم تفضیل اگر مشتق
واگر جامد اسمک آخرینه تر لفظن کتورمکله اولور کنده تر درسک

درسک ایلیجرک معناسنه جمعنده کنده تران درسک
جامدده دخی بیشتر نیکتر درسک اسم تصغیرک احوالی
مفصلا بیان اولنمشدر فلا حاجة الی التکرار فعل تعجب ایچون
دخی صیغهء مخصوص یوقدر انجق ما انصره محلنده چه عجب
وانصر به محلنده زهی کلور معلومده چه عجب کردن نه عجب
ایتمک دیمکدر وزهی کردن عجب ایتدی دیمکدر زهی کرد
وچه عجب کرد زهی کند وچه عجب کند مثبت ومنفیلرنده
جمله مشتقاتی بوکه قیاس اولنه پس معلوم اولدیکه چه عجب کردن
ایله زهی عجب کردنک بیننده فرق چه در یعنی نه در مجهوله
چه عجب کننده زهی عجب کننده در فصل سوم در معانی حروف
مستعمله وادوات متداوله از حرف ابتدا در معنای غایتی
متضمن من معناسنه مثلا از بغداد آمدم دیسک معنی کلمه نک
ابتداسنک غایتی بغداددندر دیمکدر کاهی الف حذف
ایدوب زایی مکسور تلفظ ایدرلر الا ایکی محلده دکل مثلا اگر
ما بعدی الف اولورسه زای مکسوره محله تلفظ ایدرلر زان کبی

زانکه کبی اکر واو اولورسه مضموم تلفظ اولور زدکبی درمعنای
لفظ اکر اکر حرف شرطدر کاهی الفنی حذف ایلیوب کر درلر
کاه اولورکه حذف کافله آر درلر آر لفظنک اولنه واو عاطفه
لاحق اولسه الف ساقط اولور در تحقیق لفظ است واند است
که ادات خبرک مفردیدر آند که جمعیدر ماقبللری ساکن قاعدهٔ
املا اولدرکه مذکور اداتک الفلری کتابت اولنمیه اکر ماقبللری
های رسمی اولورسه کتابت اولنه بسته ورسته کبی که اخرلرینه
ادات خبر لاحق اولسه بسته است رسته است دیو تو هیئتله
یازیله جمعک دخی که لفظ اند در حالی مفرد حالی کبیدر ضمیر خطاب
ایله ضمیر غائب که بری لفظ آت بری لفظ اش در انلرک دخی
حالی ادات خبر کبیدر معلوم اوله که است لفظنک همزه همزهٔ
مجتلبه در ادات خبرانجق سین وتادر کذلک اش لفظنده اولان
همزه ده بویله در ضمیر اولان انجق شین در درتحقیق معانی
باء مفتوحه زبان فارسیده باء مفتوحه نک برقاج معناسی واردر
لکن اصل مرتبه سنده اولان درت در سارٔی بودردک فرعیدر

فرعیدر معنای اول قسم در مثلا باشک ایچون دیه جک پرده
عجم بسر تو دیر ایکنجی معنای ظرفیه لاحق اولدوغی لفظک معنای
ظرفیت افاده ایدر سلیم نشست یار بپیشت نماز جلیست
سلیم نماز خویش قضاکن که آفتاب نشست اوچنجی معناسی
مصاحبت مدخولنده معنای تبعیت افاده ایلر کاه اولورکه
بو بانک آخرینه بر الف زیاده ایدرلر فیضی دمساز بحکم بند
زلفش باتیغ زبان زبان تیغش دردنجی معناسی تعدیه
مثلا اوه کتدم دیجک محلنده عجم بخانه رفتم درلر بانک اصول
معناسی بونلردرکه بیان اولندی کلهم فرعلرینه ظرفیت ایچون
اولان بادن متفرع معنا ایکیدر بری استعلادر بر معناسنه
مثلا بر محلده اوزرنده دیمکلک مراد اولنسه مذکور باء ظرفیت
ایله معنای استعلا مراد اولنور طالب بسطح آب یکی شعله بیت
بادعنان بروی تحرکی کشتی است طوفانی بو بیت آت
اوصافنددر ایکنجی معناسی مقابله در مثلا بر محلده مقابله دیمکلک
مراد اولنسه باء ظرفیت ایله معنای مقابله قصد اولنور ع

نشست یار بچشمم بفرط دلجویی   یار کوزنده اوتوردی دیمک
کوزیمک مقابله سنده اوتوردی دیمکدر بای مصاحبتدن دخی
اوج معنی متفرع اولمشدر معنای اول استعانتدر یاردم
معناسنه مثلا بر محلده یاردم ایله دیمکلک مراد اولنسه مذکورا
بای مصاحبتله معنای استعانت اراده اولنور فردوسی بنام
خداوندجان وخرد   کزین برتر اندیشه برنکذرد ایکنجی معناسی
سببدر مثلا بر محلده برشینک سببیله دیمکلک مراد اولنسه
با مصاحبتله معنای سببیت قصد اولنور خسرو دهلوی بک
کلبانک مرغ صبحگاهی   زخواب خوش درآمد مرغ ماهی
اوچنجی مع معناسنه اولماسیدر مثلا بر محلده بیله دیمکلک مراد
اولنسه با مصاحبتله معنای معیت اراده اولنور بیت در صحبت
بدلبران بودم   کبی کاه اولور که تحسین لفظ ایچون زائد واقع
اولور اکثر لفظ جز که ادات استثنادر اولنه بر باز زیاده
ایلیوب بجز دیرلر نوعی خاموشانی بجز نامی زلیلی بر زبان نیست
بجز حرفی زمجنون نیست   تفصیل مذکوراوزره جمله معانی

معانی طقوز اولدی افعال وائلنه لاحق اولان بای مکسوره
ایله اوندر بر ایکی معناسی دخی وار در لکن بونلر قدر مستعمل
دکلدر اول سببدن بیان اولنمدی در معانی حرف بر بر
حرف استعلادر لاحق اولدوغی لفظده معنا استعلا
افاده ایدر کاه اولور علی معناسنه اولان بای مفتوحه یی تأکید
ایچون کتورلر مثلا برزین نشستم که اکراوزرینه اوتوردم
دیمکدر تأکید مراد اولنسه برزین برنشستم درلر کاه اولور که
تعدیه ایچون اولان بای مفتوحه معناسنه کلور شیخ سعدی
براحوال نابوده علمش بصیر   براسرار ناکفته لطفش خبیر
کاهی تحسین لفظ ایچون زائده اولور بحسب اللغه برقاچ معناسی
دخی وار در ارباب لغت یازمشلر در معنای حرف تا
زبان فارسیده تانک معنالری بونلر درکه ذکر اولنور اولا
ابتداء غایت ایچوندر خواجه حافظ تا شدم حلقه بکوش در
میخانه عشق   هردم آید غمی از نو بمبارک بادم ایکنجی
معناسی انتها غایت ایچوندر نوعی زمعرکاه غم تا مشرق ذوق

رسیدم چون موس در یکقدم شوق اوچنجی معناسی غایت
وغرض فردوسی بفرمود تا رحس رازین کنند دم اندردم
نای رویین کنند درنجی معناسی ادات تعلیلدر مثنوی هیچکس
را تا نکردد او فنا نیست ره در بارگاه کبریا بشنجی ادات
استمرار در مادام معناسنه طالب تا ستم هست لکن عمر ستم
عاشق را که بدین مست بدآموز ترحم کنمست التنجی
ادات تحذیر در بیت تا مکنی خدمت سلطان دلبر
تیغ وسنان رویدار اندام شیر یدنجی ادات عجبدر شیخ
سعدی عمر کرنمایه درین صرف شد تا چه خورم صیف چه
پوشم شتا کمال پاشازاده مرحوم دقایق الحقایقده تاکه
معناسنه کلور دیو بو بیتله استدلال ایلمشلر مثنوی لعب
از عرف عامه تاج ودین داشت غلط کفتم ندانم تا چه دین
داشت اصابت اهتمامشدر تا بو بیتده ادات تعجبدر
درمعنای لفظ در در ادات ظرفدر مدخولنده معنای ظرفیت
افاده ایلر مثلا باده درجامست درلر باده جامده در دیمک

دیمك اولور اکر امرك اولنه تاکید ایچون کلور دردمه
درکش درلر یای مفتوحه نك جمله سنی بو نکله تاکید ایدرلر نته کم
سابقا بیان اولندی وکاه اولورکه تعدیه ایچون اولان یای
مفتوحه معناسنه کلور نوعی جهان مستانه درآتش نظر کرد
که ازبد مستیش آتش حذر کرد کاهی اولنه الفله نون زیاده
ایدرلر اندر درلر کاه اولورکه تحسین لفظ ایچون زیاده اولنور
درمعنای لفظ چون زبان فارسیده چون اوج معنایله مستعملدر
اولا ادات تشبیه درکبی معناسنه کاه اولور آخرندن نونی
حذف ایلیوب چو درلر بیت فرو آمد زپشت باره چون
باد چوینده بوسه زد در پای شمشاد کاهی تاکید ایچون اولنه
هم لفظی زیاده ایدوب همچون درلر ایکنجی ادات شرطدر
اکر معناسنه مثنوی جهد بنماید ازین سو بهر پند چون نشست
کوید خدایا درمبند اوچنجی ادات تعلیلدر عرفی چهره برداز چمن
رخت کشند چون بجل شب شود نیم رخ ورو زشود
مستقبل ابتدا اسنده هم لفظنك زیاده سی ادات تشبیه

مخصوص در ادات شرط ایله ادات تعلیلده اولمز بونلرده
انجق نونک حذفی جائز در لفظ مذکور اگر واوک اتباعیله
اولورسه ادات استفسار اولور نیجه معناسنه عربیده کیف
کبی نوعی اگر راه وفاداری نبویم بمحشر چون جواب عشق کویم
در معنای لفظ را یا الف زبان فارسیده لفظ را درت
معنا ایله مستعملدر معنای اول قسم ایجون در مثلا خدا ایجون دیسه
خدا را درلر حافظ دل میرود ز دستم صاحب دلان خدا را
دردا که راز پنهان خواهد شد آشکار معنای دوم ادات
مفعولدر عرفی اقبال کرم میکزد ارباب همم را همت نخورد
نشتر لا و نعم را معنای سوم ادات تعدیه در عرفی آلهی خنده
ام را تا لکی ده سر شکم را جگر بر کالکی ده معنای چهارم تملیک
ادات تخصیصده لام جاره معناسنه نوعی من و حمدت زبان را
خاک بر سر او برادرع طاقت خاک بر سر معنای پنجم تعلیل
شیخ سعدی حکمت محض است اگر لطف جهان آفرین خاص
کند بنده مصلحت عام را گاه اولور تحسین لفظ ایجون زائد

زائد واقع اولور حافظ محرم راز دل شیدای خود کس نمی
بینم ز خاص و عام را در معنای لفظ که لفظی اسمدر کس معناسنه
بودخی بر قاچ معناده مستعملدر گاه اولور که لفظ مذکوردن
محل مناسبتله معنای استفهام اخذ اولنور زبان فارسیده
استفهام ایجون مخصوص ادات یوقدر بر قاچ الفاظ واردر که
مقام استفهامده انلری ایراد ایدرلر معنای استفهام مراد
اولدوغی محل قرینه سیله فهم اولنور اول الفاظک برینی
که لفظیدر ع که داند جز اد کردن ارنیست مست ایکنجی
معناسی حرف بیاندر ما قبلنه اولان کلامک معناسنی ایضاح
محلنده ایراد اولنور حکیم شفائی سحر فریاد کردی بلبل زار
که دای انکس که هشیار ست هشیار اوچنجی حرف تعلیلدر قاعده
اولدر که لفظ مذکور معنای تعلیل افاده ایلدیکی زمان معنای
زیرا دیو ویرهلر شیخ سعدی از اندازه بیرون سپیدی
مخواه که مکروه باشد چه جای سیاه گاه اولور که شعرای
عجم بعض ابیات و تراکیب ایچنده جودیه جک محلده لفظ

مذكوری ايراد ايدرلر **بيت** تو لدش بنهاد سر بر دهران
كرد كه باطبيعت آتش نزول ابر آسم **و** كاه اولور كه ازمعناسنه
استعمال اولنور نته كيم بو بيتڭ ايكى مصراعنده بيله كه ازمعناسنه
در **شيخ سعدی** دل دوستان جمع بهتر كه كنج **بجنشی** خزينه تهی
به كه مردن برنج حرف رابطه در ايكى لفظڭ مابيننى ارتباط
ايچون توسيط ايدرلر **در معنای می وهمی** ميمڭ كسريله مضارع
اولنده لفظ مى ادات حالدر كاه اولور كه استقبال ايچون
كلور بای مكسور معناسنه كذلك بای مكسور دخی كاه اولور
حال افاده ايلر مذكور ادات ماضی اولنده دخی ايكى معنا ايله
مستعملدر **معنای اول** اكثريا تأكيد ايچون زياده اولنور **معنای**
دوم كاه اولور حال ماضی يى حكايت ايچون زياده اولنور مثلا
آمد كه رفت كه ماضيلر در معنالرى كلدى كتدى ديمكدر مى آمد
مى رفت ديسڭ معنالرى كلدى ايدى كتدى ايدى اولور
لفظ مذكور كرك مضارع اولنده ادات حال اولسون كرك سه
ماضى اولنده حكايه ايچون اولسون كاه اولور اولنه تأكيد

تأكيد ايچون بر ها زياده ايليوب همى ديرلر هاى مذكور اكر
تأكيد ايچون اولان لفظ مى اولنده واقع اولورسه تأكيد بعد
التأكيد اولور مذكور اداتڭ اولنده اولان هاى تأكيد
كاه اولور معنای استمرار افاده ايلر لكن نادر واقع اولور **سرورى**
مرحوم كلستان شرحنده مى ادات حال والها يفيد الاستمرار
عبارتندن حصر اكلنور هر محلده ادات مذكور استمرار ايچون
اولمامغى ال ويرمز بلكه اكثر معناى تأكيد افاده ايدر تفصيل
مذكور اوزره مذكورڭ ضبطى لازمدر غفلت اولنميه **در معنای**
لفظ هم زبان فارسيده هم لفظى دخى ايكى معناده مستعملدر
اولا ادات موافقت در ايكى نسنه نڭ برى بريله اتحاد ومشاركتى
محلنده ايراد اولنور مثلا همراه همخانه همسر درلر كاه اولور
بعض ادوات اوائلنه تأكيد ايچون زياده ايدرلر مثلا چون
وچنان وچنين كه ادات تشبيه در متضمن اولدقلرى معناى
تشبيهده تأكيد مراد ايلسه لر همچون همچنان همچنين درلر
در معنای همزه زبان فارسيده همزه دخى بر قاچ معناده

مستعملدر معنای اول وحدتدر شفائی جلوه کرد در غنچه صد
شکرستان یافتیم ایمنی دار دیکی چاک کریبان یافتیم دوم
خطابدر مثنوی چون مکس در دوغ ما افتادهٔ تو به مست
ای مکس تو بادهٔ کاه اولور مصدر معناسنه کلور ع در غنچهٔ
هنوز وصدت عندلیب مست قاعده بر کلمه نک آخرنده
های رسمی اولسه حالت اضافتده وحالت توصیفده هانک
اوزرینه همزه کتابت اولنور اضافته مثال عرفی متاع لطف
تو سرمایهٔ تهی دستی خیال زلف تو مجموعهٔ پریشانی توصیفه
مثال سراز دائرهٔ لعل میکند پیدا هوا ز نقطهٔ زنکار غنچه
بی پرکار سودی مرحوم شرحلرینک اکثر محلنده همزهٔ انجق
توسل ایچوندر وحدت وخطاب واضافت ومصدر ایچون
کلور دیین زائد سویلمش دیو جملهٔ بی نخطه ده خطای فاحش اتمشدر
فرض ایلیه لم که همزهٔ توسلدن غیری معنی افاده ایلمسون بوکه جواب
ندر که کاهی بعض ابیاتک قافیه لرینک نهایتنده کاه وحدت
کاه خطاب ایچون واقع اولور همزه یه اول محلده معنای توسل نیجه

نیجه یراشور کلام مقطعن بولدی نیه توسل ایلرنته کیم بو بیتک
ایکی مصراعنده بیله آخرنده خطاب ایچوندر مثنوی چون مکس
در دوغ ما افتادهٔ تو نه مست ای مکس تو بادهٔ در معنای مکر
زبان فارسیده مکر لفظی دخی ایکی معنا ایله مستعملدر اولا ادات
استثنا در الا معناسنه شیخ سعدی نباید کس اندر جهان کو
بماند مکر انکه ز نام نیکو بماند کاه اولور معنای تعلیل افاده
ایلر شیخ سعدی حلالست ازو نقل کردن خبر مکر خلق باشند ازو
بر حذر در قاعده واو عاطفه واو مفتوحه لسان عربده حرف
عطفدر زبان فارسیده دخی حرف عطفدر لکن فارسیده
درت وجهله تلفظ اولنور وجه اول اکثر محلده خطده ثابت اولور
تلفظده دکل مثلا بر فعلک یا خود بر اسمک آخری ساکن فعلی
فعل آخره اسمی اسم آخره عطف اتسه لر واو عاطفه نک قبلنده
اولان کلمه نک که آخری ساکندر مضموم تلفظ اولنور واوی
تلفظ اتمزلر آمد ورفت کبی جان ودل کبی وجه دوم واو عاطفه
اکر الفدن واودن های رسمیدن صکره واقع اولورسه مضموم

تلفظ اولنور مثاللرینه احتیاج یوق وجه سوم این لفظی اسم اشارتدر
قریب ایچون اولنه واو عاطفه کلسه همزه‌یی حذف ایلیوب واو
عاطفه‌یی مکسور تلفظ ایدرلر محاکمه واو عاطفه‌نک بو محلده مکسور
تلفظ اولنمه‌سنک سببیدن سید علی زاده ایله سروری اختلاف
ایلدیلر سید علی زاده وین لفظنده واوک کسری ایله تلفظنه
سبب مابعدنده اولان یاء مکسوره تبعیتدر دیمش سروری
مرحوم که میدان فرسنک فارسلرندندر شرح گلستانده بو عبارتله
رد ایلیوب دیرکه وین بکسر الواو القایمة مقام همزة این ومن
قال لموافقة مابعده لم یعرف التحقیق حق سروری النده در ردنده
اصابت ایتمشدر قیاس حسبیله طبعه تبادر ایلین اولدرکه ات
لفظی ایله اش لفظی که بری ضمیر خطاب بری ضمیر غائبدر اولرینه
کاف مکسوره لاحق اولسه قاعده اولدرکه کاف فتحله تلفظ اولنه
دیو اهل فرس تألیفلرنده تنبیه ایلدیلر سببنی بیان ایتمدیلر وجهی
بو اولدیغی غایت ظاهردرکه ات ایله اش لفظلرنک همزهٔ مفتوحه
لرینک مقامنه قائم اولدوغی ایچون کافک فتحیله کت کش دیه‌لر

دیه‌لر زیرا مابعدینه تبعیت شرط اولیدی مابعدنده اولان ها ایله
شین خود ساکندر کافده ساکن اولمق اقتضا ایدردی بو خود محالدر
قاعدهٔ تبعیت مابعدینه انجق بر محلده جائزدر مثلا بعض الفاظده
تخفیف مراد اولنسه اولنده یاخود آخرنده بر حرفی حذف ایدرلر
اگر اولندن حذف ایدرلرسه حرف محذوفدن صکره قلان
حرفک حرکتنی مابعدنده اولان حرفک حرکتنه تابع قیلرلر مثلا
لفظ اکنون که شمدی دیمکدر تخفیفا گاهی اولندن همزه‌یی حذف
ایدرلر سکونله ابتدا متعذر اولدوغندن کافک مابعدنده
اولان نونک حرکتنی که ضمه در کافی دخی مضموم قلوب کنون در
وجه چهارم بعض ادوات اوائلنده مفتوح تلفظ اولنور مثلا
آر آرنه آز لفظلرینک اوللرینه واو عاطفه کلمک اقتضا ایلسه
همزهٔ مفتوحه‌لرینی حذف ایلیوب واوی فتحله تلفظ ایدرلر ور
ورنه وز دیرلر بونلرده دخی واوک مابعدی ساکندر فتحله
تلفظه سبب محل محاکمه ده تحقیق اولنان قاعدهٔ کلیه
اوزره همزهٔ مفتوحه‌نک مقامنه قائم اولدیغی ایچوندر

تم

